

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Rézmovits Péter ügyvéd (1055 Budapest, Balassi Bálint u. 7. I/1.) által képviselt (.....) I. r. és a dr. Farkas Csaba ügyvéd (1114 Budapest, Bartók Béla út 15/d. III/22.) által képviselt (.....) II. r. és az (.....) III. r. felperesnek a dr. Bárándy György ügyvéd (1137 Budapest, Szent István krt. 18.) és a dr. Kovács V. Adrienn ügyvéd (1112 Budapest, Kapolcs u. 14.) által képviselt (.....) alperes elleni szerződés teljesítése iránti perében a Fővárosi Bíróság 2009. február 19-én kelt 22.G.40.977/2004/111-I. számú kiegészítő ítéletével kiegészített és a 2009. február 19-én kelt 11.G.40.977/2004/111-II. számú végzésével kijavított, 2008. december 5-én kelt 22.G.40.977/2004/102. számú ítéletével szemben I. r. felperes és az alperes fellebbezése folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben és akként változtatja meg, hogy az alperest a III. r. felperes javára kötelezi a II. r. felperes részére megítélt marasztalási összeg és perköltség megfizetésére;
a beszámítás eredményeként az alperest a részítélet alapján az I. r. felperes javára terhelő marasztalási összeget 96.230.328 (kilencvenhatmillió-kettőszázharmincezer-háromszázhuszonnyolc) forintról 96.870.168 (kilencvenhatmillió-nyolcszázhetvenezer-egyszázhatvannyolc) forintra felemeli;
az állam javára az I. r. felperes által fizetendő viszonykereseti illeték összeget 24.100 (huszonnégyezer-egyszáz) forintban, az alperes által fizetendő összeget 725.900 (hét-százhuszonöt-ezer-kilenc-száz) forintban állapítja meg.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. felperesnek 600.000 (hatszáz-ezer) forint + áfa összegű, a II. r. felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint + áfa összegű, a III. r. felperesnek 2.000.000 (kettőmillió) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget, az államnak külön felhívásra, 864.000 (nyolcszázhatvannégyezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi az I. r. felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 36.000 (harminchatezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az irányadó tényállás szerint I. r. felperesi pénzügyi intézet és gépjárműveket bizományosként értékesítő alperes között 1992. június 29-én együttműködési megállapodás jött létre, amelyet a felek 1992. július 6-án és október 12-én módosítottak. I. r. felperes 250.000.000 forint hitelkeret alperes rendelkezésre tartását vállalta magánszemélyek részére személygépkocsik hitel felhasználásával történő értékesítése céljából, míg alperes kötelezettséget vállalt a mindenkori hó végi hitelállomány utáni 5 % kamat negyedévenkénti megfizetésére.

Az 1993. február 15-én megkötött „Együttműködési szerződés” megnevezésű megállapodásban az elkülönített keretet 1993. december 31-ig terjedő időre 600.000.000 forintban határozták meg, míg a hitel és hiteldíj együttes összegében megjelölt hitelállomány után alperes által fizetendő kamat mértékét 4 %-ban. A felek mindkét megállapodásban kikötötték, amennyiben valamelyik adós a lejáratától számított három hónapon belül a hitel esedékes részletét nem fizeti meg, úgy a vissza nem fizetett hitel összegét és járulékait alperes tartozik megfizetni.

I. r. felperes az elkülönített hitelfedezeti alap terhére hitelszerződéseket (áruvásárlási kölcsönszerződéseket) kötött a személygépkocsik vevőivel, és vezette azok hitelszámláit. A kölcsönszerződéseket az I. r. felperes javára (a vásárolt gépkocsikra) alapított zálogjog is biztosította.

A felek 1993. február 15-én még egy megállapodást kötöttek, amelyben azokkal az adósokkal szembeni eljárás mikéntjét szabályozták, akik a fizetési kötelezettségüknek határidőre nem tettek eleget, és I. r. felperes a kölcsönszerződéseket felmondta. E megállapodásban alperes a zálogul lekötött gépkocsik visszavételében és azok újbóli értékesítésében vállalt közreműködést, I. r. felperes pedig alperes ezen ügyletbe bevonását vállalta.

Alperes, vitatva az I. r. felperes által alkalmazott, a hiteltőke és a hiteldíj (átlagkamat) együttes összege utáni kamatszámítási módszert, a hitelállomány utáni kamatot csak részben fizette meg, 1992-ben egy tételt fizetett csak ki, 1993. első negyedévével kezdődően a teljesítést megtagadta.

Az alperes két ügyvezetője és egy tagja ellen nyomozás indult különösen nagy kárt okozó csalás és más bűncselekmények miatt lopott gépkocsik értékesítésében orgazdaként való közreműködés gyanúja miatt. Az 1993. május 11-től őrizetben lévő gyanúsítottak előzetes letartóztatására 1993. május 14-én került sor.

I. r. felperes a tudomására jutott információk birtokában 1993. május 19-én kelt levelében azt közölte alperessel, 1993. május 12-től az általa értékesített gépkocsikra a hitelnnyújtást határozatlan ideig felfüggeszti.

I. r. felperes 1993. február és augusztusa közötti időszakban a hátralékos adósokról készült kimutatást küldött alperesnek, a kölcsönszerződések felmondására azonban csak 1993. augusztusától kezdődően került sor. Az adósokat a zálogul lekötött gépkocsik átadására alperes bevonása nélkül szólította fel.

1993. szeptember elejétől tárgyalások folytak a felek között a hitelezés újraindításáról.

Az 1993. szeptember 3-i egyeztetésről felvett jegyzőkönyvben alperes kötelezettségeként határozták meg a kibontakozási terv készítését, a hátralékos adósok elleni fokozottabb eljárást, biztosítóval biztosítási fedezeti szerződéskötést, a kamatok vonatkozásában kérelem előterjesztését, I. r. felperes kötelezettségeként pedig a kamatszámítás módjának átvizsgálását, a vállalkozói hitel átütemezésének vizsgálatát, rendelkezésre tartási jutalék koncepció kialakítását. A további kapcsolatfelvételt a biztosítóval kötendő szerződéstől tették függővé.

Alperes a fenti jegyzőkönyvben foglaltakat akként teljesítette, 1993. szeptember 22-i levele mellékleteként megküldte I. r. felperesnek a kibontakozási tervet, a 379346 számon felvett, 1993. december 12-én lejáró 10.000.000 forint vállalkozói hitel átütemezése iránti kérelmet, a kamatszámítás módjának felülvizsgálata iránti kérelmet, a kamattartozás rendezésére irányuló kérelmet, a hátralékos adósokkal szembeni eljárásra vonatkozó javaslatot.

A biztosítóval kötött hitelfedezeti biztosítási szerződésre nézve 1993. szeptember 29-i leveléhez mellékelte a által ellenjegyzett, a és az alperes között korábban megkötött egyedi vagyonbiztosítási keretmegállapodást, azzal, a megállapodás alapján a, mint biztosítási bróker az ügyfelek tartozását a negyedik hónaptól átvállalja.

I. r. felperes az okiratot nem tartotta elfogadhatónak.

I. r. felperes részéről Csőd- Felszámolási és Végelszámolás Osztályvezető 1993. október 7-én a Lakossági Hitel Főosztály részére úgy nyilatkozott, folytassák a kapcsolatot alperessel, amennyiben valamelyik biztosító céggel a banknak is megfelelő hitelszerződést sikerül kötnie.

Alperes 1993. október 20-án kelt levelében az adósoktól birtokba vett gépkocsik értékesítésében való közreműködéséről lemondott, hitelfedezeti biztosítási szerződést nem kötött, I. r. felperes részére nem nyújtott be.

Alperes 1993. november 23-i levelében, utalva, a-vel kapcsolatos hiányok október 22-i pótlására, azt kifogásolta, nem kapott választ a beterjesztett anyagokkal kapcsolatban.

I. r. felperes 1993. december 6-i levelében válaszul azt közölte, a további együttműködés egyik feltétele valamely biztosító intézettel történő hitelfedezeti biztosítás megkötése volt, biztosítási szerződés ez ideig nem került bemutatásra. Az ügy teljes rendezése rajtuk kívül álló okokból húzódik el, a fizetőképes kereslet hiányáért nem okolhatóak.

Alperes 1994. január 19-i levelében ismételten sürgette a tételes válaszadást.

I. r. felperes végül 1994. március 10-i levelében azt közölte, az alperes által megközelítőleg 630 db gépjárműből 420 kétesnek minősíthető, az újrahitelezés a jelenlegi piaci körülmények között ellentmondana a racionalitásnak, valamint a banki tevékenységnek, ezért nem kívánnak a korábbi szerződéshez hasonló megállapodást kötni. A levél mellékleteként megküldésre került az Együttműködési szerződés alapján felmondott, és így lejárttá tett, összesen 215.841.870 forint összegű tartozások listája is, melyre alapított, 1994. február 1-jén kibocsátott inkasszó kifizetését alperes megtagadta.

Alperes ezt követően I. r. felperes fiókvezetőjétől arról értesült, felkerült „a bankok közötti BAR-listára”.

Alperes 1995. január 14-én az APEH-nél és más hatóságnál bejelentette tevékenysége 1995. január 1-jétől szüneteltetését.

I. r. felperes a nála vezetett alperesi számláról két darab, összesen 3.090.000 forint értékű hamis csekkre fizetést teljesített, alperesnek az összeget nem térítette meg.

Az I. r. felperes az egyenes adósokkal szemben zálogjoga, illetve a kölcsönszerződésből eredő követeléseit érvényesítésére fizetési meghagyásos, peres, illetve végrehajtási eljárásokat kezdeményezett, amelyek részben vezettek csak eredményre.

Az I. r. felperes 1995. március 22-én előterjesztett keresetében 429.090.679 forint tőke, ennek 1994. szeptember 30-tól járó kamatai, továbbá a hiteltőke, és az adósok által fizetendő ügyleti kamat és kezelési költség együttes összege után számítandó évi 5, illetőleg 4 % lejárt kamat, ennek járulékai, valamint perköltség megfizetésére kérte alperest kötelezni készfizető kezességvállalása alapján. (Utóbb keresetét 739.159.278 forintra emelte fel.)

Alperes a hitelkamatigény 8.648.092 forint összegű elismerését meghaladóan a kereset elutasítását kérte. Vitatta kezési felelőssége fennálltát, hivatkozott arra is, kamatfizetési kötelezettség csak az adósok által felvett hitel tőke összege után terhelte.

Előterjesztett, majd módosított viszontkeresetében 165.016.000 forint kártérítés és járulékai, továbbá a hamisított csekkre történt fizetés miatt 3.090.000 forint tőke és járulékai megfizetésére kérte kötelezni I. r. felperest. A kártérítési követelését az együttműködési szerződés I. r. felperes általi megszegésére, a teljesítés kellő alap nélküli felfüggesztésre, működése felfüggesztés következtébeni ellehetetlenülésére alapította.

I. r. felperes a viszontkereset elutasítását kérte.

I. r. felperes az alperessel szembeni követelését az 1997. szeptember 30-ig terjedő időre járó hitelkamatok kivételével az-re (.....) engedményezte, aki azt 1998. február 15-én az engedményezte tovább.

Az elsőfokú bíróság 1999. szeptember 16-án kelt végzésével a II. r. felperes I. r. felperes pertársakénti perbelépését megengedte.

A cégnyilvántartás adatai szerint 2002. február 25-től a II. r. felperes elnevezése

Az elsőfokú bíróság 1999. szeptember 24-én kelt ítéletével kötelezte az alperest I. r. felperesnek 74.478.318 forint és 589.820 forint perköltség megfizetésére. A II. r. felperesnek az alperessel szemben támasztott keresetét elutasította. A viszontkereset tekintetében kötelezte I. r. felperest, hogy fizessen meg az alpereseknek kártérítés címén 82.800.000 forintot és ennek 1994. január 1-jétől, továbbá 3.090.000 forintot és ennek 1993. február 15-étől a kifizetés napjáig járó a mindenkorin jegybanki alapkamat kétszeresét kitevő késedelmi kamatát, ezt meghaladóan a viszontkeresetet elutasította. (Az elsőfokú bíróság az alperesnek megítélt 82.800.000 forint összeget igazságügyi szakértő szakvéleménye alapján határozta meg.)

A felperesek fellebbezése folytán eljáró Legfelsőbb Bíróság, mint másodfokú bíróság 11. sorszám alatt kijavított és 12. sorszám alatt kiegészített, s a Legfelsőbb Bíróság,

mint felülvizsgálati bíróság Gfv.X.31.041/2001/3. számú közbenső- és részítéletével hatályában fenntartott Gf.I.33.073/1999/9. számú közbenső és részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének - az alperest I. r. felperes javára 74.478.318 forint hitelkamat megfizetésére kötelező - nem fellebbezett részét nem érintette, az alperes által az I. r. felperesnek fizetendő hitelkamat összegét a kereset másodfokú eljárásbani felemelésére tekintettel - 80.675.998 forintra emelte fel. Megállapította, az alperes részére megítélt 3.090.000 forint és kamatai tekintetében - beszámítás következtében az alperes követelése megszűnt, e tekintetben az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és alperes 3.090.000 forint és kamatai megfizetésére irányuló viszontkeresetét elutasította. Az I. r. felperes részére járó késedelmi kamat tekintetében úgy rendelkezett, hogy az alperes a kiegészített közbenső- és részítéletben írt bontás szerint a kifizetésig járó évi 6 %-os kamat megfizetésére köteles. Az I. r. felperesnek az alperessel szembeni kárfelelősségét megállapító rendelkezést helybenhagyta, az összegszerűség tekintetében a teljes perköltségre kiterjedően az ítéletet hatályon kívül helyezte és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Megváltoztatta az ítéletnek a II. r. felperes keresetét elutasító rendelkezését és megállapította, hogy az alperest készfizető kezessége alapján a II. r. felperessel szemben fizetési kötelezettség terheli. A követelés összegére nézve az elsőfokú bíróságot a tárgyalás folytatására utasította. Kötelezte alperest I. r. felperesnek 50.000 forint másodfokú részperköltség megfizetésére, míg a hatályon kívül helyezett rész tekintetében a felperesek perköltségét 1.750.000-1.750.000 forintban, alperesét 2.000.000 forintban állapította meg. A határozata indokolásában kifejtette, a 80.675.998 forint hitelkamat-tartozás után alperes 6 % késedelmi kamatot tartozik megfizetni.

Rámutatott, I. r. felperes 1993. májusában jogos okkal tagadta meg a szerződés további teljesítését a büntetőeljárásra figyelemmel. Ugyanakkor a felek között fennmaradt a szerződéses jogviszony, így az abból fakadó együttműködési kötelezettség is, amelyet I. r. felperes megsértett azzal a magatartásával, hogy alperest a szerződés hátralévő részében a szerződés továbbfolytatására vonatkozó tárgyalások megkezdését követően három hónapon keresztül hiábavalóan várakoztatta, amellyel összefüggésben alperesnek költségei, kiadásai keletkeztek. E magatartásért áll fenn I. r. felperes kártérítési felelőssége.

A II. r. felperesi keresetre nézve kifejtette, az alperes a szerződés tartalma szerint a kölcsönadósok tartozásaiért készfizető kezességet vállalt, II. r. felperessel szemben ezért - figyelemmel arra is, a mentesülés Ptk. 276.§ (2) bekezdésében foglalt egyik esete sem áll fenn - fizetési kötelezettség terheli.

Meghagyta az elsőfokú bíróságnak, a megismételt eljárásban bizonyítást kell felvenni arra nézve, hogy az alperest az alatt a mintegy három hónap alatt, amíg joggal bízhatott az I. r. felperes részéről a szerződés teljesítésének folytatásában, milyen károk érték. Fel kell hívni II. r. felperest, hogy az értékesítésre került gépkocsik vételárával számoljon el, és az alperes által is követhető módon mutassa

ki az egyes adósok aktuális tartozását, szükség esetén szakértő bevonásával kell azösszepszerűséget tisztázni.

A megismételt eljárásban a II. r. felperes keresetét, alperes I. r. felperessel szembeni viszontkeresetét fenntartotta, azösszepszerűséget többször módosították.

Az elsőfokú bíróság a II. r. felperes kereseti kérelme és az alperesi viszontkereset összegének meghatározására szakértői bizonyítást folytatott, szakértőként igazságügyi könyvszakértőt rendelte ki.

A szakértő 2006. június 21-én kelt szakvéleményét utóbb részben bírósági felhívásra többször kiegészítette. Végső véleményében a 90. sorszámú végzés azon iránymutatása szerint, hogy a lejárt ügyleti kamatok után ügyleti kamat felszámítására nem kerül sor, illetve, hogy az egyenes adósok által felvett kölcsön összegét a tőketartozás nem haladhatja meg, a lejárt ügyleti kamatok után a II. r. felperes csak 6 % mértékű késedelmi kamat megfizetésére tarthat igényt - 143 (156-13) adós tekintetében kimunkált elszámolás szerint azt állapította meg, az egyenes adósok 2005. szeptember 30-án fennálló, okiratokkal alátámasztott tőketartozása 145.573.151 forint tőkéből, 1.484.645 forint kezelési költség, 482.806.865 forint ügyleti kamatból, 96.119.573 forint késedelmi kamatból és 23.164.741 forint összegű, az ügyleti kamat után járó 6 % mértékű késedelmi kamatból, összesen 749.148.975 forint összegből áll. Ezen összesítés mellékletét képezik az egyes adósok kimutatásai fennálló tőke tartozás, felmondás, törlesztés időpontja, befizetett törlesztés, felhalmozott ügyleti kamat, fennálló késedelmi kamat bontásban.

Az alperesi viszontkereset tekintetében a pontosított szakvélemény az 1993. október 7-től 1993. december 31-ig terjedő időre az alperesnél felmerülő költségek és ráfordítások együttes összegét 9.440.000 forintban állapította meg. Ugyanezt az I. r. felperes álláspontjából kiindulva 1993. november 8-tól az év végéig terjedően 8.188.000 forintban határozta meg.

Az alperes által elmaradt árbevételként igényelt 73.571.000 forinttal szemben rögzítette, alperes 1993. szeptemberétől kezdődő 4 hónap alatt 32.698.000 forint bizományosi díjat és 40.873.000 forint költségterítést realizálhatott volna.

II. r. felperes keresetét a szakértői bizonyítás eredményeként, a 2005. szeptember 30-i állapotot figyelembe véve akként tartotta fenn, alperest 145.573.151 forint tőke, 1.484.645 forint kezelési költség, 482.806.865 forint ügyleti kamat, 96.119.573 forint késedelmi kamat és 23.164.741 forint ügyleti kamat késedelmi kamata, összesen 749.148.975 forint, valamint a tőke, kezelési költség és az ügyleti kamat

(145.573.151+1.484.645+482.806.865) után 2005. október 1-jétől a megfizetésig járó évi 6 % késedelmi kamat, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni. (Az ekként módosított keresetében ügyleti kamat utáni ügyleti kamatigényt már nem érvényesített.)

Egyebek mellett az adósokkal szembeni eljárások során keletkezett bírósági határozatokat, a 2005. szeptember 30-i állapotot tükröző kimutatást csatolt.

Alperes a kereset teljes elutasítását kérte. Továbbra is vitatta készfizető kezési jogviszonya fennállását, állítva a másodfokú bíróság a szerződéses nyilatkozatokat nem vette teljes mértékben figyelembe. I. r. felperes eltért a megállapodott igényérvényesítési módtól, a jogosult késedelme a kötelezettét kizárja. Utalt arra is, a BM nyilvántartása szerint több gépkocsi esetében a bejegyzett elidegenítési és terhelési tilalom, valamint jelzálogjog törlésre került, ezen tények a hitel kiegyenlítését igazolják, de a jogok töröltetésével, tekintve az I. r. felperes biztosítékról mondott le, kezési felelőssége megszűnt. Kifogásolta, a felperesek nyilvántartásában a tőkeösszeg emelkedik, ez fogalmilag is kizárt.

Alperes végső viszontkeresetében I. r. felperest 232.584.000 forint kártérítés és ezen összeg után 1994. január 1-jétől számított, a mindenkorin jegybanki alapkamat kétszeres mértékében meghatározott késedelmi kamata, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni. Kártérítési követelésének összegét 8.013.000 forint felmerült költségben, kiadásban, 73.571.000 forint elmaradt árbevételben (32.698.000 forint bizományosi díj és 40.873.000 forint költségtérítés), és a BAR-listára kerüléssel összefüggésben öt éves időtartamra 151.000.000 forint kiesett haszonban határozta meg.

Változatlanul állította, I. r. felperes jogellenesen járt el, amikor a szerződés további teljesítését megtagadta, s ugyancsak jogellenes a BAR-listázása is.

Követelését felkérésére a igazságügyi könyvszakértő által készített szakértői véleményre alapította.

A szakvélemény az addig elkészült perbeli szakvélemény részletes felülbírálatát is tartalmazta. Egyebek mellett rámutatott, a hitelkamat számításának alapja kizárólag a kölcsön összege lehet.

A által kimunkált szakvéleménnyel összefüggésben kifogásolta, hogy a szakértő „csak 2005. szeptember 30-i állapotnak megfelelően hajtotta végre az egyenes adósokkal szembeni követelések vizsgálatát”, utalt arra, a szakértői véleményben rögzítettek szerint 13 adósra nem volt iratanyaga. Hivatkozott arra, sem a korábbi szakvélemények, sem a szakértő 97. sorszáma alatt előterjesztett, az egyenes adósokkal szembeni követelések teljes körű vizsgálata alapján készített

szakvéleménye nem adott választ az eljárás során feltett lényeges kérdésekre, így nem vizsgálta meg az adósoktól visszavett gépjárművek, illetve a végrehajtás alá vont ingatlanok értékesítésének eredményeként bekövetkezett tartozás változásokat.

I. r. felperes a viszontkereset elutasítását, alperes perköltségben marasztalását kérte. Állította, a Legfelsőbb Bíróság is úgy foglalt állást, a teljesítés megtagadása miatt kárfelelősség nem terheli. Hangsúlyozta azt is, alperes ténylegesen november 8-tól várható választ, és ezen levele sem változtatott. Az alperes által nyújtott dokumentáció ismeretében nem volt indokolt a hitelezési tevékenység folytatása, ennek elmaradása miatt felelősség nem terheli.

A viszontkeresettel szemben beszámítási kifogást is előterjesztett. Az alperessel szemben jogerősen megítélt kamatok és járulékai beszámítását kérte az alperes követelésébe (alperessel szembeni tartozásába).

A II. r. felperes az általa előterjesztett kereset tekintetében készült szakértői vélemény megállapításait elfogadta.

A szakértő a 2008. december 5-i tárgyaláson úgy nyilatkozott, II. r. felperes a gépjárművek értékesítésére vonatkozó iratokat rendelkezésére bocsátotta, azokat a szakvélemény elkészítésekor értékelte. „Mind a további befizetések, illetve a végrehajtások folyamatban léte tekintetében, amennyiben erre felhívás kap, a II. r. felperes az iratokat a rendelkezésére bocsátja, a véleménye kiegészíthető, a felperesi könyvelési anyagból a további befizetések összege egyértelműen megállapítható. A kamatszámítás módjára úgy nyilatkozott, a 2. számú kimutatásban kizárólag a tőketartozásra számolt el ügyleti kamatot, a tőkésített ügyleti kamatra pedig 6 % mértékű késedelmi kamatot, ezáltal az ügyleti kamat tőkésítését követően arra ügyleti +6 % kamat felszámítása nem történt.

Az elsőfokú bíróság 2009. február 19-én kelt 111-I. sorszámú végzéssel kiegészített és 111-II. sorszámú végzéssel kijavított 2008. december 5-én kelt 22.G.40.977/2004/102. számú ítéletével kötelezte alperest II. r. felperesnek 749.148.975 forint, továbbá 629.864.661 forint után 2005. október 1-jétől a kifizetésig évi 6% késedelmi kamat megfizetésére. Kötelezte az I. r. felperest alperesnek 9.440.000 forint és ezen összeg után 1994. január 1-jétől 1995. december 31-ig a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű, 1996. január 1-jétől 2004. december 31-ig évi 20%, 2005. január 1-jétől a megfizetésig a jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű késedelmi kamata megfizetésére. A Legfelsőbb Bíróság Gf.I.33.073/1999/9. számú közbenső- és részítéletét akként módosította, felhatalmazta alperest, a 9.440.000 forint tőke és késedelmi kamataira

vonatkozó követelése jogerős részítelet szerinti tartozásával szembeni beszámítással érvényesítésére. Az alperesi beszámítás eredményeként a jogerős közbenső és részíteletet akként módosította, hogy az alperest terhelő marasztalási összeget 96.230.328 forint tőkeösszegben, továbbá 80.675.998 forint tőke után 2008. december 5-től a teljesítésig évi 6 % késedelmi kamatban határozta meg. Alperes ezt meghaladó viszontkeresetét elutasította. Kötelezte alperest, hogy fizessen meg I. r. felperesnek 3.148.200 forint, II. r. alperesnek 3.420.000 forint perköltséget. A továbbiakban úgy rendelkezett, a peres felek ezt meghaladó költségeiket maguk viselik. Az ítélet indokolásában rögzítette, a közbenső ítéleti rendelkezés tekintetében beállt anyagi jogerő kizárja az I. r. felperes kártérítési és az alperes készfizető kezesi felelőssége megállapításának újbóli vitássá tételét. Erre tekintettel figyelmen kívül hagyta az alperes kötelezettségének terhesebbé válása tilalmára és helytállási kötelezettsége alóli mentesülésére, illetve az I. r. felperes kárfelelősségének vitatására vonatkozó nyilatkozatait, a jogalapok tekintetében a bizonyítási eljárásokat mellőzte, rámutatva egyébiránt is kötött a másodfokú bíróság iránymutatásaihoz. Bizonyítási eljárást azösszepszerűség vonatkozásában folytatott. II. r. felperes kereseti kérelme vonatkozásában a szakértői véleményt aggálytalannak és megalapozottnak tekintette, az abban foglaltakat elfogadva II. r. felperes módosított keresetének helyt adott, figyelemmel arra is, II. r. felperes keresetét az alperes által előterjesztett szakvéleményben kimunkált elszámolási összegre szállította le, lejárt ügyleti kamat után ügyleti kamatot már nem igényelve. Ezen okból az alperesi nyilatkozat és a által készített szakértői vélemény értékelését mellőzte. Rámutatott, a szakértő által megállapítottan, az I. és II. r. felperes a követelésre befolyt összegeket a Ptk. 293.§-a szerint elszámolta, ezáltal csökkent az adósok száma is, kétségtelen ugyanakkor az is, a követelések jelentős részében a gépkocsi értékesítése és egyéb végrehajtási cselekmény eredményeként befolyt összeg sem volt elegendő a követelés teljes kielégítésére. Azon 13 adós pedig, akikre nézve iratanyag nem volt fellelhető, a szakértő által készített 2. számú kimutatásban nem szerepel. A felperesek által a perben becsatolt okiratok a tartozás fennállását, a szakértői vélemény annak összegét bizonyította. Rögzítette, a 2005. szeptember 30-i, felülvizsgált állapot arra tekintettel is elfogadható, a tíz évvel korábban született határozatok alapján még folyamatban lévő végrehajtási eljárások egyre kevésbé vezetnek eredményre, kevés az esély a tartozások további csökkentésére. A viszontkereset tekintetében arra az álláspontra helyezkedett, alperes kizárólag azzal kapcsolatos költségeit és ráfordításait igényelheti, amelyek amiatt merültek fel, hogy tényleges tevékenység folytatása nélkül, a tevékenység továbbfolytatásának reményében annak tárgyi és személyi feltételeit fenntartotta. Ezért I. r. felperes csupán a szakértő által 1993. október 7-től 1993. december 31-ig terjedő időre alperesnél felmerülő, az I. r. felperesi magatartással összefüggésbe hozható költségek és ráfordítások 9.440.000 forint együttes összegében marasztalható. Utalt arra, I. r. felperes 1993. december 31-ig hitelfolyósítást meg nem kezdő magatartása nem jogellenes, de a 30 napos feleket megillető felmondási jog folytán sem alapíthatta alperes tevékenységét hosszútávon I. r. felperessel kötött szerződésre, mindebből következően elmaradt haszon címén kártérítést sem igényelhet. Jogellenesség hiányában úgyszintén nem találta megalapozottnak a

BAR-listával összefüggő viszontkereseti igényt. Megállapította, alperes által előadottan is, 10.000.000 forint összegű, 1993. december 12-én lejárt vállalkozói hitelét nem egyenlítette ki, továbbá 1993. I. negyedévéől nem fizette meg az együttműködési szerződésből eredő kamatokat sem, ezért I. r. felperes jogszerűen vette BAR-listára alperest, így az összegszerűség vizsgálata - jogalap hiányában - szükségtelen volt. I. r. felperes marasztalására figyelemmel a közbenső- és részítelet alperest marasztaló rendelkezését a Pp. 213.§ (2) bekezdése alapján a rendelkező rész szerint módosította, felhatalmazva alperest a 9.440.000 forint tőke és kamatai követelésének az I. r. felperes tartozásába beszámításra. Ugyanakkor a kiegészített rendelkezés szerint az alperest terhelő marasztalási összeget 96.230.328 forint tőkében, továbbá 80.675.998 forint után 2008. december 5-től számítandó kamatokban jelölte meg. A Pp. 81.§ (1) bekezdése alkalmazásánál megállapított perköltségnél figyelembe vette a közbenső - részítelet perköltség megállapítására vonatkozó rendelkezéseit, továbbá a megismételt eljárásban felmerült, összesen 636.000 forint összegű szakértői díjból a II. r. felperes 336.000 forintot, míg alperes 300.000 forintot előlegezett. A nagyrészt pervesztes alperest kötelezte a felperesek perrel felmerült költségeinek megfizetésére, perköltségként az általuk lerótt illetékköltséget és ügyvédi munkadíjat megállapítva. Az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 750.000 forint eljárási illeték viseléséről a pernyertesség-pervesztesség 10-90 %-os arányában határozott.

(I. r. felperes az ítélet meghozatalát követően a határozathozatal 2008. december 5-i időpontjára kimunkált számítás alapján az ítélet kiegészítését kérte arra figyelemmel, az elsőfokú bíróság mellőzte az alperessel szemben javára jogerősen megítélt 80.675.998 forint összegű követelésének alperessel szembeni tartozásába beszámításra vonatkozó kifogása figyelembe vételét. A viszontkereset elutasítása mellett a jogerős részítélettel megítélt követelése alperes javára megítélt viszontkereseti követelés összegével csökkentését kérte. Hangsúlyozta, a kiegészítendő ítéletnek nem csak a beszámításra való felhatalmazást, hanem a beszámítás erejéig a kötelezettség megszüntetését is tartalmaznia kell, tekintve, alperessel szemben végrehajtás eredményesen nem vezethető. A csatolt kimutatás szerint I. r. felperes alperessel szembeni követelésének összege 2008. december 5-én 135.816.770 forint, alperes vele szembeni követelése 38.946.602 forint, melynek 96.870.168 forint összegű különbözetét tartozik 2008. december 5-én alperes megfizetni.)

Az ítélet I. r. felperest marasztaló rendelkezésével szemben I. r. felperes, az alperest marasztaló és a viszontkeresetet elutasító rendelkezésével szemben alperes fellebbezett jogi képviselő útján.

I. r. felperes elsődlegesen az ítélet őt marasztaló rendelkezésének megváltoztatását, a viszontkereset teljes elutasítását kérte. Másodsorban azt kérte, a jogerős közbenső- és részítélettel javára megítélt követelés összege az alperes javára megítélt összeggel csökkentésre kerüljön az alperesi követelés megszűnésének megállapítása és a viszontkereset egyidejű teljes elutasítása

mellett. Ennek eredményeként az alperes által fizetendő összeget 96.870.168 forintban, valamint 80.675.998 forint tőke után 2008. december 5-től fizetendő kamat összegében kérte meghatározni.

Előadta, csupán a megismételt eljárásban került abba a helyzetbe, bizonyítékait előterjeszthesse, kárfelelősségét vitató nyilatkozatai ezért figyelembe veendők. Ismételten hangsúlyozta, alperest a három hónapos várakozási idő alatt kár nem érhetette, az 1993. szeptember 3-án vállalt kötelezettségeinek csak 1993. október 22-én tett eleget, a döntéshez szükséges időre is figyelemmel legkorábban november 8-ától várhatott választ. November 11-én azonban még további nyilatkozatot kért a kezességvállalására nézve, amelyet nem kapott meg tőle. Az sem hagyható figyelmen kívül, a szerződés 1993. december 31-én lejárt, alperes kellő alappal nem számíthatott az együttműködés folytatására. Hangsúlyozta, a további együttműködésről döntés nem hatáskörébe tartozott, az egyébiránt is további feltétel teljesüléséhez kötött véleménye csak a döntés meghozatalánál volt figyelembe vehető, nem volt hivatalos álláspontjának tekinthető. Mindebből következően tevékenységével összefüggésben alperest nem érhetette kár. Hivatkozott arra is, a másodfokú bíróság álláspontjához kötöttség nem értelmezhető akként, hogy attól az elsőfokú bíróság a további eljárás során új tények és bizonyítékok alapján ne térhetne el, ne állapíthatna meg új tényállást, amely alapulvételével tárgytalanná válhat a másodfokú bíróság arra épülő jogi iránymutatása is.

Kifogásolta, az elsőfokú bíróság az alperes által fizetendő marasztalás összegét a 96.870.168 forinttal szemben 96.230.328 forintban állapította meg, anélkül annak indokát adta volna. Kiemelte, az elsőfokú bíróság az ítéletet csak egy újabb bekezdéssel egészítette ki, ezért a 9.440.000 forint és járulékai tekintetében marasztalása továbbra is fennáll, kétszeresen került marasztalásra. (Az elsőfokú bíróság egyrészt a bíróság beszámította a felperesi marasztalás összegét az alperesi marasztalás összegébe, ezáltal csökkentve a felperesnek járó követelést, másrészt továbbra is marasztalta a 9.440.000 forint és járulékai tekintetében.) Kifogásolta továbbá, az elsőfokú bíróság a beszámítás folytán nem állapította meg az alperesi követelés megszűnését.

Sérelmezte azt is, elsőfokú bíróság a viszontkereset 293.498.000 forint és járulékai összegéhez képest 9.440.000 forint és járulékában marasztalta, ezért a rendelkezés helytállósága esetén is ez alperes csupán 3,21 %-os pernyertességét jelenti, amelyből következőn csak 24.075 forint illetékfizetési kötelezettség terhelné.

Alperes elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását, másodsorban az ítélet megváltoztatását, II. r. felperes keresetének elutasítását, I. r. felperes 232.584.000 forint és 1994. január 1-jétől számított jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű kamata megfizetésére kötelezését kérte. II. r. felperessel szembeni marasztalása vonatkozásában elsődlegesen arra hivatkozott, a perben nincs adat arra nézve, II. r. felperes miként került a perbe, az alapperben II. r. felperesként eljár-nek ugyanis a cégnyilvántartás szerint nem jogutódja, engedményezési szerződés, perbeli jogutódlást megállapító irat nem lelhető fel, a

követelés nem illeti meg. Előadta azt is, a csatolt 2004. január 24-i, adós és az közötti megállapodásból kitűnően az adós tartozása 2.500.000 forint megfizetése ellenében megszűnik, a hitelező intézkedik a végrehajtási eljárás megszüntetése iránt, ennek ellenére a követelés az adóslistán szerepel, amely a II. r. felperesi nyilvántartáson alapuló szakvélemény megalapozatlanságát is alátámasztja. Állította, a II. r. felperes számítógépes nyilvántartása alapján a vásárláskori tőke nem követhető nyomon, az folyamatosan emelkedik is, így a program számításának helyessége vitatható, ezen érvelésüket az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe. Továbbra is vitatta készfizető kezesi kötelezettsége fennálltát, állítva, a vállalt kötelezettség csakis az 1993. január 15-én létrejött megállapodások együttes értelmezésével állapítható meg helyesen. Állította azt is, az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna a kezesi felelősség alóli mentesülését. Kiemelte, szakértő is megállapította, „a követelés vásárlás tőkeérték adatainak levezetése, kimunkálása nem állt rendelkezésre, a tőkeérték maga megállapítható, de kialakulása nem volt nyomon követhető, ezért ezen adatra ítéleti bizonyossággal tényállás nem alapozható. Megismételve az első fokú eljárásban előadottakat, hivatkozott továbbá arra, helytállási kötelezettsége esetén sem terhelné fizetési kötelezettség. A viszontkeresete körében azt hangsúlyozta, a Legfelsőbb Bíróság ítélete nem tartalmaz olyan jellegű korlátozást, amely a kártérítés keretében megtérítendő egyes elemek valamelyikére vonatkozó igényt kizárná, vagy korlátozná, téves volt ezért az elsőfokú bíróság I. r. felperest csupán költségek és kiadások megtérítésére kötelezése. Sételmezte, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, az ügyvezetők előzetes letartóztatását csak 1993. május 14-én rendelték el, így hitelfolyósítás május 12-ével történt felfüggesztése nem minősülhet a teljesítés jogos okkal megtagadásának. Állította, az elsőfokú bíróság megállapításával szemben már a Legfelsőbb Bíróság is úgy foglalt állás „egyebekben az alperes valamennyi vállalt feladatát teljesítette„ Kifogásolta, az elsőfokú bíróság a viszontkereseti követelésből figyelmen kívül hagyta azon igényét, az értékesített gépjárművek után az eladási ár 1 %-a bizományosi díjként illeti meg, ennek összegét jelen eljárásban általános kárként tartja fenn.

Kifogásolta azt is, az elsőfokú bíróság nem értékelte szakértő és által készített, alaposan kimunkált, megindokolt szakvéleményeket, holott azok a költség és kiadás, valamint az elmaradt árbevétel tekintetében közel azonos eredményre jutottak. Kitért arra is, a három szakvélemény azonban több lényeges kérdésben egymásnak ellentmondó megállapítást tartalmaz, a szakvélemények felülvéleményezésére az indítványozott szakértői testület kirendelése nem maradhatott volna el. Ennek hiányában az ellentmondások nem oldhatók fel, szakértő véleménye nem tekinthető aggálytalannak, kifogásolta meghallgatásának mellőzését, és azt is, figyelmen kívül hagyta a végrehajtási eljárás szakértői vizsgálatára vonatkozó bizonyítási indítványukat. Az elsőfokú bíróság nem követelte meg az elrendelt feladatok maradéktalan teljesítését, így a szakértő nem vizsgálta például az egyes hiteladósokkal szembeni perindítás eredményét, a visszavett gépkocsik értékesítéséből befolyt árbevétel sorsát sem. A bizonyítékok értékelésének az elsőfokú bíróság kellő indokát nem adta, megsértve ezzel a Pp. 221.§-ban foglalt kötelezettségét.

Továbbra is állította, az 1991. évi LXIX. törvény 47.§ (1) bekezdés d) pontjának értelmében adósi minősége hiányában jogellenes volt a BAR-listára felvétele 1993. III. negyedévtől, mivel a vállalkozói hitele csak 1993. december 12-én járt le, kamatfizetési kötelezettsége pedig nem alapult kölcsön, vagy hitelszerződésen.

I. r. felperes fellebbezési ellenkérelmében, a fellebbezésében foglaltak figyelembe vétele mellett, az alperesi fellebbezésben írtak figyelmen kívül hagyását kérte. Állította, alperes eljárás jogi észrevételei megalapozatlanok. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét nem sértette meg az új bizonyítási eljárás lefolytatásának szükségessége következtében a szakvéleménye értékelésének mellőzésével, az alperes szakértői eljárással kapcsolatos észrevételezési, kérdésfeltevési joga nem sérült, a szakértőhöz számos kérdést intézett, továbbá azzal, hogy a által készített, a magánszakvéleménnyel kapcsolatos észrevételekre adott válasszal is kiegészített szakvéleményre alapította ítéletét, ezzel a magánszakvéleményt is figyelembe vette. A kártérítés körében arra utalt, alperes kölcsönfolyósítások megtagadására alapított kártérítési igénye jogerősen elutasításra került, a Legfelsőbb Bíróság továbbá meghatározta, alperes csakis a döntés hiányával összefüggő kára megtérítésére tarthat igényt. Alperest azonban, a fellebbezésben kifejtettek szerint, tevékenységével összefüggésben kár nem érte. Jogellenesség hiányában alperes „BAR listára kerülésével” okozati összefüggésben állított kárigénye is megalapozatlan.

II. r. felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte helyes indokai alapján, valamint alperes másodfokú perköltségben marasztalását. Igényérvényesítési jogára nézve előadta, a megismételt eljárás tartama alatt jogutódlás nem történt, az neve változott-re.

A másodfokú eljárás tartama alatt a Fővárosi Ítéltábla 2009. október 2-án kelt 16.Gf.40.279/2009/10-I. számú - a Legfelsőbb Bíróság 2010. február 9-én kelt Gf.X.30.403/2009/2. számú határozatával helybenhagyott - végzésével engedélyezte az II. r. felperes melletti III. r. felpereskénti perbelépését.

Alperes a jogutódlás megállapítását követően arra is hivatkozott, a több mint tíz évvel korábbi engedményezési szerződésre tekintettel II. r. felperes a III. r. felperes perbelépéséig úgy vett részt a perben, hogy az érvényesített igény megillette volna, a III. r. felperes pedig vele szemben a ráengedményezett követelést nem érvényesítette, ezért az elévült.

Az alperes fellebbezése megalapozatlan, az I. r felperes fellebbezése részben megalapozott az alábbiakra tekintettel.

A Ptk. 328.§ (1) bekezdése szerint a jogosult követelését szerződéssel másra átruházhatja (engedményezés).

A (3) bekezdés szerint az engedményezésről a kötelezettet értesíteni kell, a kötelezett az értesítésig jogosult az engedményezőnek teljesíteni.

A (4) bekezdés kimondja, ha a kötelezettet az engedményező értesíti, a kötelezett az értesítés után csak az új jogosultnak (engedményesnek) teljesíthet.

A Ptk. 329.§ (1) bekezdése szerint az engedményezéssel az engedményes a régi jogosult helyébe lép, és átszállnak rá a követelést biztosító zálogjogból és kezességből eredő jogok.

A Pp. 61.§ (1) bekezdése értelmében ha a per alapjául szolgáló jogviszonyban a polgári jog szabályai szerint valamelyik fél helyébe a per folyamán jogutód lép, a jogutód a perbe félként önként beléphet, illetőleg a jogutódot az ellenfél is perbe vonhatja.

A Pp. 62.§ (3) bekezdése úgy rendelkezik, a jogutód a perből elbocsátott jogelődjének helyébe lép, a jogelőd elbocsátásáig végzett perbeli cselekmények és az addig meghozott bírói határozatok vele szemben is hatályosak.

A (4) bekezdés szerint, ha a jogelődöt a perből nem bocsátják el, a jogutód a perben a jogelőd pertársaként vesz részt.

Az idézett rendelkezésekből leszűrhető, önmagában az engedélyezés ténye az annak alapjául szolgáló kötelezettséget nem érinti, az adós helyzete az engedményezéssel nem változik, tehát továbbra is teljesítésre köteles, és pedig engedményezésről történt értesítéstől függően az engedményezőnek vagy az engedményesnek. Az értesítés elmaradásának csak annyiban van jogi hatálya, hogy az értesítés megtörténteig a kötelezett jogosult az engedményezőnek teljesíteni, tekintve, az értesítése elmaradása esetén az engedményezés vele szemben nem hatályos, ha azonban a kötelezettet az engedményező értesíti, az értesítés az engedményest legitimálja, és a kötelezett az értesítést követően csak az engedményesnek teljesíthet, amint azt a Legfelsőbb Bíróság említett határozata is leszögezi.

Amennyiben pedig az engedményező és a kötelezett között az engedményezés tárgyát illetően per van folyamatban, az anyagi jogutódlás jogkövetkezménye a

perben is levonható a perbeli jogutódlás megállapításával. A Ptk. 329.§ (1) bekezdésének és a Pp. 62.§ (3) bekezdésének szabályaiból következően az engedményező jogcselekményei az engedményesre is kihatnak, tehát az engedményezési láncolat utolsó engedményesének követelése nem lehet elévült pusztán azon okból, az anyagi jogutódlás perbeli bejelentésére csak az engedményezési szerződéskötést követő több évvel később került sor, feltéve, a jogelőd általi igényérvényesítés határidőben történt.

Az adott ügyben a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati határozattal is hatályában fenntartott közbenső- és részítélete kijelölte a megismételt eljárás kereteit, megállapítva az alperes felperesekkel szembeni készfizető kezesi felelősségét kitérve arra is, a mentesülési okok egyike sem áll fenn. Ugyancsak megállapította az említett határozat az I. r. felperes alperessel szembeni kártérítési felelősségének fennálltát, meghatározva e körben azt is, a helytállási kötelezettség mire, milyen időtartam alatt felmerült költségekre, kiadásokra terjed ki. Az elsőfokú bíróság helytállóan értelmezte a Legfelsőbb Bíróság határozatát, s helytállóan mellőzte a II. r. felperes keresetének, illetőleg az alperes viszontkeresetének jogalapja vizsgálatát, helyesen hagyta figyelmen kívül az ezeket vitató perbeli előadásokat.

Az elsőfokú bíróság a II. r. felperes kereseti követelésénekösszepszerűsége tárgyában helytállóan folytatott szakértői bizonyítást, s ugyancsak helytállóan alapította ítéletének alperest marasztaló rendelkezését nagy terjedelmű iratanyag és könyvelési anyag - ide értve az adósok követeléseit nyilvántartó számítógépes rendszer adatait is - átvizsgálásával készült, a Fővárosi Ítéltábla által is alaposan kimunkáltnak, aggálytalannak tekintett igazságügyi könyvszakértő által készített szakvéleményre.

A szakértő az ítékezés alapjául elfogadott, 2005. szeptember 30-i állapotra kidolgozott 2. sorszámú szakvéleményében tekintetbe vette a gépjárművek értékesítésére vonatkozó iratokat is, azokat a szakvéleménye elkészítésekor értékelte, ugyanakkor figyelmen kívül hagyta azon 13 adóssal szembeni követelést, mely adósokra nézve iratanyag nem volt fellelhető. Így a felperesi kimutatásban szereplő 156 adós helyett a számításait 143 adós tekintetében végezte el, s munkálta ki a II. r. felperes által utóbb kereseti követelésként is elfogadott, megjelölt összeget.

Alperes a fellebbezésében arra is hivatkozott, adóssal szembeni II. r. felperesi követelés megszűnt, ehhez képestt a szakvélemény adósként tartja nyilván.

Ezzel szemben a szakértői véleményből az állapítható meg, 127-133. sorszám alatt hét vezetéknévű adós szerepel, azonban nincs közöttük.

Megalapozatlanul hivatkozott ezért az alperes ezen okból is a szakvélemény aggálytalannak nem tekinthető, ellentmondásos voltára.

Az alapos, aggálytalannak tekinthető szakvélemény mellett szükségtelennek mutatkozott a további szakértői bizonyítás, így a szakértői anyagok szakértői testület általi felülvizsgálatának elrendelése.

A kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság helyesen kötelezte alperest a rendelkező részben írt összegek II. r. felperesnek megfizetésére.

A másodfokú eljárás tartama alatt bejelentett engedményezés és a perbeli jogutódlás folytán azonban a felek személyében változás következett be, II. r. felperes perbeli jogutódjává III. r. felperes vált. Figyelemmel az alperes azon állítására, vele szemben a III. r. felperes követelése elévült, a Fővárosi Ítéltábla a következőkre mutat rá.

Nem vitásan, a II. r. felperes engedményező és a III. r. alperes engedményes közötti, a II. r. felperes által érvényesített perbeli követelésre vonatkozó engedményezési szerződés 1999. január 4-én jött létre, ehhez képest III. r. felperes, mint anyagi jogi jogutód önkéntes perbelépésének bejelentésére, és felpereskénti perbelépésének megengedésére 2009. október 2-án került sor.

Ezt megelőzően azonban az engedményezési láncolatban első helyen szereplő I. r. felperes a perbeli követelést határidőben, elévülési időn belül érvényesítette, majd a követelésének jelen per tárgyát képező részét az-re engedményezte, amely cég azt az II. r. felperesre, III. r. felperes közvetlen jogelődjére ruházta át.

A fent kifejtettek szerint ezért, a felperesi jogelődök kellő időben történt, az alperes készfizető kezesi helytállási kötelezettségére alapított igényérvényesítései, jogcselekményei a jogutódot jogosítják, így a III. r. felperes engedményezéssel megszerzett követelése, annak megszakítatlan perbeli érvényesítése folytán, nem évülhetett el.

Alperes egyebekben a fellebbezésében megalapozatlanul hivatkozott arra is, hogy az II. r. felperest a perbeli igény érvényesítésének joga nem illette meg, tekintve az-nek szervezeti átalakulás hiányában nem jogutódja, és a két társaság közötti engedményezésre sincs adat.

A cégnyilvántartás adataiból ugyanakkor megállapítható, az nem jogutódja az-nek, hanem ez utóbbi cég neve változott 2002. február 25-én elnevezésre.

A névváltozás pedig az igényérvényesítés jogát nem érinti, tehát az elsőfokú eljárás tartama II. r. felperes érvényesíthette a követelését alperessel szemben.

Minderre figyelemmel a II. r. felperesi követelés (749.148.975 forint, továbbá 629.864.661 forint után 2005. október 1-jétől a kifizetésig járó 6 % késedelmi kamat) jogosultja is a III. r. felperes lett, míg ezen marasztalási összegek megfizetése változatlanul alperest terheli.

Az elsőfokú bíróság a már kifejtettek szerint szintén helytálló álláspontra helyezkedett, amikor az alperes által megjelölt kárként az 1993. október 7-től 1993. december 31-ig terjedő időre az alperesnél felmerülő költségek és ráfordítások, ugyancsak igazságügyi könyvszakértő által kimunkált 9.440.000 forint összegét fogadta el, figyelmen kívül hagyva a 73.571.000 forint elmaradt

árbevételben megjelölt alperesi kárigényt. A Legfelsőbb Bíróság rész- és közbenső ítéletének helyes értelmezése szerint ugyanis alperes I. r. felperessel szemben azon költségeit, ráfordításait igényelhetette a három hónapos időtartamra, amelyek azáltal keletkeztek, működését ezen időszak alatt nem számolta fel, tekintve ekkor még bízhatott az együttműködés folytatásában.

Megalapozatlanul igényelte ezért alperes az elmaradt árbevétele összegét kártérítésként ezen a jogcímen, valamint általános kárként is.

Alperes úgyszintén megalapozatlanul érvényesített kárigényt a hitelképesség megítélésének elősegítése, a kockázatos piaci szereplők kiszűrése céljából létrehozott Bankközi Adós- és Hitelinformációs Rendszerbe (BAR lista) felkerülésével összefüggésben, I. r. felperes jogellenes magatartását állítva.

A Fővárosi Ítéltábla e körben osztotta az elsőfokú bíróság által kifejtetteket, I. r. felperes jogellenes magatartásának hiányában a kártérítési felelősség jogalapja fenn nem álltának megállapítását.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla arra mutat rá, alperes I. r. felperessel szembeni adós volta, adósi pozíciója nem vitatható el. A felek közötti jogviszonyt minősítve, a Legfelsőbb Bíróság is megállapította felülvizsgálati határozatában, helytálló az I. r. felperesnek az az érvelése, hogy a felek között a Ptk. 522.§ (1) bekezdése szerinti bankhitel szerződés jött létre.

E szerződés értelmében pedig I. r. felperes nem vitásan hitelkeretet tartott az alperes rendelkezésére, amelynek ellenértékeként alperes ügyleti kamatot volt köteles negyedévenként megfizetni, tehát függetlenül attól, hogy a kölcsönszerződések megkötésére I. r. felperes és a gépkocsikat megvásárló adósok között került sor, a kamatfizetési kötelezettség tekintetében alperes adósnak minősül. 1993. első negyedévéől kezdődően azonban a teljesítést megtagadta, nem követett el ezért jogsértést az I. r. felperes alperes BAR listára felvételével. Az alperes által hivatkozott, a perbeni időszakban (1993. május 20-1993. december 30.) még hatályos, a pénzügyintézetekről és a pénzügyintézeti tevékenységről szóló 1991. évi LXIX. törvény 47.§ (1) bekezdés b) pontja ugyanis úgy rendelkezett, a pénzügyintézetek, valamint az általuk létrehozott és működtetett központi pénzügyintézeti információs rendszer közötti kölcsönös adatszolgáltatás nem jelenti a banktitok sérelmét.

Helytállóan marasztalta ezért az elsőfokú bíróság az I. r. felperest alperes javára 9.440.000 forintban és kamataiban, s utasította el ezt meghaladóan a viszontkeresetet.

Kétségtelen az elsőfokú bíróság az I. r. felperes és az alperes egymással szembeni követelését nem számította az ítéletben egybe, hanem az alperest hatalmazta fel, hogy a részére megítélt ezen összegű követelését a Legfelsőbb Bíróság Gf.I.33.073/1999/9. számú jogerős részítélet szerinti, I. r. felperessel szembeni tartozásával szemben beszámítsa.

Az elsőfokú bíróság azonban az I. r. felperes perbeni beszámítási kifogására hivatkozással előterjesztett ítélet kiegészítési kérelmére tekintettel - a 2009. február 19-én kelt 111-I. sorszámú kiegészítő ítéletében a beszámítást elvégezte, s ennek eredményeként a közbenső és részítéletet kiegészítette, meghatározva az alperes I. r. felperessel szemben fennálló fizetési kötelezettségének „végösszegét”.

Megalapozatlanul hivatkozott ezért I. r. felperes fellebbezésében kétszeres marasztalására.

Az sem vitás, hogy a beszámítás alapját az I. r. felperes kérelemének mellékletét képező számítás képezte, melyben I. r. felperes 2008. december 5-ig a maga javára 80.675.998 forint tőkéből, 54.500.952 forint kamatból, 589.200 forint első-, és 50.000 forint másodfokú perköltségből álló 135.816.770 forint követelést, míg alperes javára 9.440.000 forint tőkéből és 29.506.602 forint kamatból álló 38.946.602 forint követelést mutatott ki, s ezek különbözetét 96.870.168 forintban jelölte meg.

Alperes a kiegészítő ítélet meghozatala tárgyában megtartott tárgyaláson a fenti kimutatás összecszerűségét illetően I. r. felperesi számítás helyességét nem vitatta. Az elsőfokú bíróság azonban anélkül, hogy annak indokát adta volna, az alperest terhelő marasztalási összeget tévesen 96.230.328 forintban határozta meg.

Ügyszintén tévedett, amikor a perköltség számításánál tévesen vette figyelembe I. r. felperes és az alperes pernyertességének-pervesztességének arányát. Helyesen hivatkozott az I. r. felperes a fellebbezésében ugyanis arra, hogy az alperes 293.498.000 forint és járulékai viszontkereseti követelést érvényesített vele szemben, és ehhez képest a 9.440.000 forint és járulékai összegű pernyertessége csupán 3,21 %-os pernyertességet jelent, 96,79 %-ban pervesztes lett.

Alperes illetékfeljegyzési joga folytán a 750.000 forint viszontkereseti illetéket nem róttá le, ezért a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján mindkét fél a le nem rótt illeték pervesztességével arányos részét tartozik az államnak megfizetni. A helyes számítás szerint így I. r. felperes 24.100 forint, alperes 725.900 forint viszontkereseti illeték államnak megfizetésére köteles.

A kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, a perbeli jogutódlás folytán alperest a jogutód III. r. felperes javára kötelezte a marasztalási összeg és perköltség megfizetésére, a beszámítás eredményeként az alperest az I. r. felperes javára terhelő marasztalási összeget 96.870.168 forintra felemelte, valamint az állam javára I. r. felperes által fizetendő viszontkereseti illeték összegét 24.100 forintban, az alperes által fizetendő összeget 725.900 forintban állapította meg.

Alperes fellebbezése a viszontkeresete és a III. r. felperes követelése tekintetében nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítélőtábla a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte alperest a felperések 8/2002.(VIII.22.) IM rendelet 2.§-a alkalmazásával, mérlegeléssel megállapított ügyvédi munkadíjból álló, másodfokú perköltsége megfizetésére.

Alperes az I. r. felperessel szemben a másodfokú eljárásban 96 %-ban lett pervesztes, ezért a Pp. 81.§ (1) bekezdése és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 900.000 forint fellebbezési eljárási illeték 96 %-át kitevő 864.000 forint illetéket, míg I. r. felperes ugyanezen jogszabályok alapján a 900.000 forint fellebbezési eljárási illeték 4 %-át kitevő 36.000 forint illetéket az államnak megfizetni.

Budapest, 2010. május 21.

Dr. Rózsa Éva s.k.
a tanács elnöke

Dr. Rutkai Éva s.k.
előadó bíró

. Felker László s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Sárközi Veronika
bírószági ügyintéző